

BELÜGYMINISZTERIUM
III/2. Osztály

Szigorúan titkos!
Különösen fontos!

59-678/1972.

22

számú példány

A MINISZTERIUM MEGSZÚNT
1949. évi XLV. tv. 28. § (2)
bekerzésére figyelemmel.

15

A Belügyminisztérium
III/2. Osztály
ÜGYRENDJE

BELÜGYMINISZTERIUM
III/2. Osztály

21
Szigorúan titkos!
Különösen fontos!

59-678/1972.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÚNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. § (2)
bekezdésére figyelemmel.

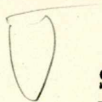
A Belügyminisztérium
III/2. Osztály
ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

19-789/72. 100-373174.

65-488/72

59-678/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/2. Osztály
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/2. Osztálya

1. A BM. III/2. Osztály (a továbbiakban: Osztály) a BM. III. Főcsoportfőnökség operatív figyelő, környeztetanulmányozó és a kapitalista országok külképviseleteit biztosító, megfigyelő szerve. Munkáját a III. Főcsoportfőnökség ügyrendje, a belügyminiszter, illetve a BM. III. főcsoportfőnök (helyettese) parancsai és utasításai alapján végzi.

2. Az Osztály sajátos eszközeivel és módszereivel — szoros együttműködésben a főcsoportfőnökség operatív és vizsgálati szerveivel, valamint a Belügyminisztérium más szerveivel — teljesíti az állam biztonságának védelméből ráháruló feladatokat. Feladatai ellátásában együttműködik az állami, társadalmi szervekkel. Munkájában támaszkodik a Magyar Népköztársasághoz hű állampolgárokra.

3. Az Osztályt az osztályvezető a főcsoportfőnök (helyettese) alárendeltségében, mint egyszemélyi felelős parancsnok irányítja és vezeti.

4. Az Osztály munkája eredményességének és ütőképességének alapvető feltétele a párt politikájának a tevékenységében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében — a vonatkozó párthatározatok alapján — a parancsnokok kötelesek együttműködni az Osztály párt- és KISZ-szervezeteivel.

5. Az Osztály a belügyminiszter által jóváhagyott állomány-táblázat szerint szigorúan titkos, titkos és nyílt rendőri állománnyal végzi munkáját. Az Osztály alegységei feladataikat parancsok, utasítások alapján szoros együttműködésben végzik.

6. Az Osztály alegységei:

- III/2-A. Alosztály (figyelő);
- III/2-B. Alosztály (figyelő);
- III/2-C. Alosztály (figyelő);
- III/2-D. Alosztály (figyelő);
- III/2-E. Alosztály (környezettanulmányozó);
- III/2-F. Alosztály (objektumbiztosító);
- III/2-G. Alosztály (technikai);
- III/2-H. Alosztály (értékelő, módszertani és nyilvántartó);
- III/2. Gépjármű Csoport és Garázs;
- III/2. Gazdasági Csoport;
- III/2. Osztálytitkárság;
- szakirányítás szempontjából a Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztálya (figyelő, környezettanulmányozó), valamint a Baranya, Borsod, Csongrád, Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság állambiztonsági szerveinél dolgozó „T”-állományú környezettanulmányozó tisztek.

Az Osztály feladata

7. Az Osztály a főcsoportfőnökség és a saját ügyrendjében biztosított eszközök, módszerek alkalmazásával — a központi és megyei állambiztonsági szervek igényei alapján — titkos úton információkat szerez, adatokat szolgáltat, amelyekkel elősegíti az MNK-val és a szocialista tábor országaival szembeni ellenséges tevékenység felderítését, bizonyítását, dokumentálását, leleplezését. Ennek érdekében:

a) irányítja, végrehajtja és ellenőrzi

- az operatív figyelmet,
- a konspirált környezettanulmány készítését,
- titkos és nyílt intézkedéseket foganatosít az arra jogosult vezetők engedélyével;

b) szükség esetén figyellel biztosítja az operatív akciókat és közreműködik a Magyar Népköztársaság területén folyó fontosabb katonai csapatgyakorlatok, szállítások operatív védelmében;

c) rendőri (objektumőri) szolgálattal biztosítja a hatáskörébe utalt országok Budapesten működő külképviseletei objektumainak, valamint egyes beosztottjai lakásának védelmét. Ezzel összefüggésben konspirált operatív feladatokat is végez;

d) operatív lehetőségeinek felhasználásával ellenőrzi, illetve figyelemmel kíséri a kapitalista országok Budapesten működő külképviseleteire, ezek intézményeibe, objektumaiba bejáró és operatív szempontból figyelmet érdemlő magyar állampolgárok számának, összetételének alakulását;

e) az operatív érdekeknek és a vonatkozó parancsoknak, utasításoknak megfelelően országos adattárba gyűjti mindazon személyekre keletkezett iratokat és okmányokat, akikre a jogosított szervek figyelmet, illetve környezettanulmányt kértek, továbbá nyilvántartja a fentiek kapcsolatait.

III. fejezet

Az Osztály eszközei és módszerei

8. Az Osztály feladatának teljesítése során jogosult a szocialista törvényesség elveinek betartásával, a vonatkozó jogszabályokon alapuló nyílt és titkos eszközöket, módszereket alkalmazni. Ezek alapvetően a következők:

- a) jelző-, tartózkodási helyek céljára „K”- és „T”-lakásokat szervezni, fenntartani;
- b) operatív-technikát felhasználni;
- c) figyelt és környezettanulmányozott személyekről, kapcsolataikról, kapitalista követségekre bejárókról adatárt vezetni;
- d) konspirált körleteket szervezni, legalizálni, fenntartani;
- e) postai küldeményeket kivonatni;
- f) társadalmi kapcsolatokat, adatszolgáltatókat felhasználni, nyilvántartani;
- g) fedőigazolványokat, álcázó eszközöket alkalmazni;
- h) gépkocsi fedőrendszámokat felhasználni;
- i) az Osztály hivatásos állománya egyes tagjait polgári fedéssel, „SZT”-állományban foglalkoztatni.

9. Az Osztály szerveinek vezetői a figyelő, környezettanulmányozó munka szervezése és végrehajtása érdekében kapcsolatot létesítenek a Belügyminisztérium illetékes szerveivel. Feladatuk ellátása érdekében biztosítani kell a kölcsönös koordinációt, tájékoztatást és segítségnyújtást. A figyelő és környezettanulmányozó munka szervezése során kapcsolatot létesítenek az állami, társadalmi szervek vezetőivel, a dolgozókkal. Az önkéntesség szigorú betartásával kialakítják a társadalmi kapcsolatok körét, akik elengedhetetlen segítőtársak az állambiztonsági feladatok végrehajtásában.

Az osztályvezető feladata és jogköre

10. Az osztályvezető:

- a) irányítja és ellenőrzi az Osztály munkáját. Ennek kapcsán az Osztály egészét, vagy egyes alegységeit érintő parancsokat, utasításokat ad ki;
- b) felelős az Osztály személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, az Osztály anyagi, technikai állapotáért;
- c) az Osztály munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, a rendkívüli eseményekről pedig soron kívül jelentést tesz közvetlen előljárójának;
- d) az Osztály feladatkörébe utalt kérdésekben közvetlen kapcsolatot tart a BM. más szerveinek vezetőivel, a konspirált körletek fedését biztosító minisztériumokkal, főhatóságokkal miniszterhelyettesi szintig;
- e) a jogkörébe utalt kérdésekben — a vonatkozó rendelkezések szerint — kapcsolatot tart és levelezést folytat a baráti szocialista országok társszerveinek vezetőivel.

11. Jóváhagyásra, engedélyezésre felterjeszti:

- a) az Osztály szervezetére, létszámára vonatkozó javaslatot;
- b) az Osztály ügyrendjét, éves munkatervét, beszámoló jelentését;
- c) a figyelő és környezettanulmányozó munka helyzetéről, a biztosított objektumok látogatásáról készült időszakos jelentéseket;
- d) az Osztály állományának, objektumainak fedésére, konspirált körletének szervezésére, működésére vonatkozó javaslatokat;
- e) a minisztériumok és főhatóságok vezetőivel való — a legalizálással összefüggő — kapcsolatfelvételre vonatkozó javaslatokat;

- f) a baráti államok állambiztonsági szerveivel szolgálati célból történt kapcsolatfelvételre, valamint az Osztály szintjén tervezett delegációk küldésére vonatkozó javaslatot;
- g) a „K”-lakások létesítésére, megszüntetésére vonatkozó javaslatot;
- h) az Osztály egész személyi állományát érintő riadó elrendelésére vonatkozó javaslatot és az Osztály „M”-tervét;
- i) az Osztály személyi állományának 50%-át és a 48 óra időtartamot meghaladó készültség elrendelésére vonatkozó javaslatot;
- j) az operatív beosztottnak ellenséges csoportokba, vagy személyekhez történő bevezetésére, a külföldön végrehajtandó figyelésekre vonatkozó javaslatot;
- k) a gépkocsi fedőrendszámok igénylését (operatív célra);
- l) a fontosabb operatív intézkedéseket, javaslatokat, jelentéseket, terveket, amelyek összefüggenek az Osztály figyelő, környezettanulmányozó munkájával, a kapitalista külképviseleti objektumok biztosításával;
- m) az Osztály egész állománya részére összevont értekezletek tartására vonatkozó javaslatokat;
- n) az Osztály beosztottjainak szolgálati, operatív célból történő kiutazását kapitalista országokba.

12. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) az alosztályok, önálló csoportok munkaköri leírását, munkatervét, beszámoló jelentését;
- b) a jelentősebb koncentrált figyelések, akciók, hadgyakorlat-biztosítások, titkos őrizetbe vételek, elrendelt agresszív figyelések végrehajtásának tervét;
- c) az operatív szempontból különösen fontos személyekről készülő környezettanulmányok elkészítésének előzetes tervét;
- d) az állandó jellegű figyelő- és tartózkodási helyek szervezését;

- e) a „K”- és „T”-lakások átvételét, átadását a főcsoportfőnökség szervei, illetve a Belügyminisztérium más szervei között a vonatkozó parancsok alapján;
- f) az alárendelt, valamint a szakirányítása alatt álló megyei szerv beosztottjainak operatív célból történő kiutazását a baráti szocialista országokba;
- g) az Osztály riadótervét, körletvédelmét és konspirációját biztosító terveket;
- h) egyes operatív akciók figyélssel történő biztosítására, rendkívüli események elhárítására az Osztály állománya 50⁰/₀-át és a 48 óra időtartamot meg nem haladó készütségbe helyezést.

Az osztályvezető-helyettesek feladata és jogköre

13. Az osztályvezető-helyettesek:

- a) irányítják, ellenőrzik az alárendeltségükbe utalt alegységek munkáját, a parancsok, utasítások végrehajtását. Meghatározzák a figyelő, környezettanulmányozó, objektumbiztosító, technikai, gazdasági munka részfeladatait;
- b) felelősek a hatáskörükbe utalt szervek káder- és személyzeti munkájáért, személyi állományának politikai és szakmai továbbképzéséért, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért;
- c) felterjesztik az osztályvezető, illetve a magasabb parancsnok jóváhagyási, engedélyezési jogkörébe tartozó javaslatokat;
- d) rendszeresen beszámolnak az osztályvezetőnek a hatáskörükbe utalt alegységek munkájáról, a fontosabb eseményekről azonnal jelentést tesznek;
- e) rendszeresen beszámoltatják az alegységek vezetőit a végzett munkáról, a személyi állomány erkölcsi, fegyelmi helyzetéről. Gondoskodnak a beosztott vezetők megfelelő tájékoztatásáról;
- f) az osztályvezetőnek jóváhagyásra felterjesztik az alosztályok, önálló csoportok munkaköri leírását, éves munkatervét, beszámoló jelentését;
- g) javaslatot tesznek az Osztály ügykörét, munkáját és személyi állományát érintő fontosabb kérdésekben, a figyelő, a környezettanulmányozó, a technikai munka, valamint a kapitalista külképviseletek objektumainak biztosításával kapcsolatos munka alapvető módszereinek kialakítására;
- h) az osztályvezető megbízása alapján közvetlen kapcsolatot tartanak a figyelő és környezettanulmányozó munka szervezésével, a „T”-körletek legalizálásával kapcsolatban az állami, társadalmi, gazdasági szervek,

intézmények, valamint a Belügyminisztérium szerveinek illetékes vezetőivel;

- i) dekonspirációnál, vagy annak veszélyénél, különösen fontos figyelési feladatok végrehajtása esetén, jogosultak a folyamatban levő munkát megszakíttatni. Ez esetben a kérő szerv vezetőjét tájékoztatják.

14. Jóváhagyják, illetve engedélyezik:

- a) a főcsoportfőnökség szervei és az MNVK. 2. Csoportfőnökség részéről kért figyelések megkezdését, a figyelések megszervezéséről, az akciók, hadgyakorlatok biztosításáról, a koncentrált figyelésekről készült terveket;
- b) a „T”-lakások szervezését;
- c) a „T”-lakások átvételét, átadását a főcsoportfőnökség szervei között;
- d) a hatáskörébe utalt szervek riadótervét, körletvédelmét és konspirációját biztosító terveket.

15. Az Osztályt az osztályvezető távollétében — teljes jogkörrel — első helyettese vezeti.

Az Osztály alegységeinek feladata

16. A BM. III/2-A., III/2-B., III/2-C., III/2-D. Alosztály feladata:

- a) konspirált — főcsoportfőnöki engedéllyel nyílt — operatív figyelést végez olyan külföldi és magyar állampolgárok ellen, akik ellenséges tevékenység folytatásával vannak gyanúsítva, vagy más operatív szempontból kerültek a főcsoportfőnökség szerveinek érdeklődési körébe;
- b) a figyelt személyek bűnös tevékenységének megállapítása, dokumentálása, szükség esetén megszakítása — az illetékes vezető engedélyével — nyílt, vagy titkos őrizetbe vétel útján;
- c) operatív figyélssel biztosítja a hálózattartó operatív szervek akcióit;
- d) operatív figyélssel konspiráltan megállapítja a kapitalista országok külképviseletei szerveibe, kulturális intézményeibe bejáró és operatív szempontból figyelmet érdemlő magyar állampolgárok személyi adatait;
- e) a hadgyakorlatok és más akciók idejére lezárt területeket biztosítja, ezeken az ellenséges személyek behatolását, felderítő tevékenységét megakadályozza;
- f) az elhárítási fő irányoknak megfelelő csoportosításban végzik munkájukat. Ennek megfelelően:
 - az A. Alosztály elsősorban az AEÁ vonalán felmerült operatív figyelési igényeket elégíti ki, akciókat biztosítja;
 - a B. Alosztály elsősorban az NSZK vonalán felmerülő figyeléseket végzi, akciókat biztosítja. Végrehajtja a BM. III/I. Csoportfőnökség operatív és kiképző jellegű figyelési kéréseit;
 - a C. Alosztály a belső reakció, a kulturális, ifjúsági és egyházi vonalon ellenséges tevékenységet folytató személyek, illetve az e vonalhoz kapcsolódó dip-

lomata beosztású személyek operatív figyelését végzi. Végrehajtja a BM. III/IV. Csoportfőnökség és a Budapesti Rendőrfőkapitányság állambiztonsági szerve figyelési kéréseit;

— a D. Alosztály a NATO tagállamok és más kapitalista, illetve egyes fejlődő országok külképviseleteivel kapcsolatban felmerült operatív figyeléseket, valamint az azokkal kapcsolatos akciók biztosítását végzi;

g) amennyiben az operatív helyzet, illetve a figyelés körülményei indokolják az erők átcsoportosítását az alosztályok között, azt az osztályvezető megbízása alapján az osztályvezető első helyettese eszközli.

17. A BM. III/2-E. Alosztály feladata:

a) Budapest és Pest megye — indokolt esetben az egész ország — területén a főcsoportfőnökség központi, budapesti, megyei szervei, a BM. személyügyi szervek és a környezettanulmány kérésére felhatalmazott egyéb szervek részére konspirált környezettanulmányokat készít;

b) adatgyűjtésre — különböző fedőigazolványok és legendák alkalmazásával — a szocialista társadalmi rendhez hű, megbízható, a környezettanulmányozott személyről ismeretekkel rendelkező adatszolgáltatókat, hivatalos kapcsolatokat vesz igénybe. Az ellenőrzött, területi ismereteinél fogva más alkalommal is hasznosítható adatszolgáltatókat az alosztályon folyamatosan lakcímejgyezébe veszi;

c) a Baranya, Borsod, Csongrád, Győr-Sopron, Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság állambiztonsági szerveinél dolgozó környezettanulmányozó tisztek munkáját a szakirányítás alapján segíti és ellenőrzi.

18. A BM. III/2-F. Alosztály feladata:

Nyílt rendőri szolgálattal biztosítja a hatáskörébe utalt országok Budapesten működő külképviseleteinek objektumait, valamint egyes beosztottjai lakásának védelmét és ellenőrzését. Segítséget nyújt az operatív figyeléshez. A hálózattartó operatív szervek kérésére operatív jellegű feladatokat végez.

19. A BM. III/2-G. Alosztály feladata:

- a) a BM. illetékes szerveivel együttműködve szervezi és biztosítja az Osztály rádió- és vezetékes hírösszeköttetését, a dokumentáláshoz szükséges kinotechnikai eszközöket, fejleszti a technikai és álcázási eszközöket;
- b) ellátja az alosztályokat a figyelmet, a környezettanulmányozást elősegítő technikai és álcázó eszközökkel. Ezeket szakszerűen javítja, karbantartja, tárolja és nyilvántartja;
- c) az operatív helyzettől és a feladatok bonyolultságától függően részt vesz a figyelő munka technikai feltételeinek kidolgozásában. Szervezi az állomány technikai kiképzését.

20. A BM. III/2-H. Alosztály feladata:

- a) a hálózattartó, az operatív feldolgozó munka fő vonalainak megfelelően gyűjti és rendszerezi a figyelés, a környezettanulmányozás által megállapított adatokat;
- b) tanulmányozza a figyelő és környezettanulmányozó munka módszereit, a célszemélyek magatartását, fogásait. A rendelkezésre álló adatok alapján rendszeres, illetve időszakos értékelést, elemzést készít. Az Osztály feladatai végrehajtásában a hatékonyság állandó növelése érdekében javaslatokat tesz az osztályvezetőnek (helyetteseinek);
- c) a kapitalista országok külképviseleteinek objektumaiba, kultúrintézményeibe bejáró magyar személyek adatait statisztikailag feldolgozza és az illetékes hálózattartó operatív szerveknek továbbítja. Ellenőrzi a budapesti zárógyűrű működését;
- d) az osztályvezető által meghatározottak alapján komplex módon ellenőrzi a figyelő, környezettanulmányozó, objektumbiztosító munkát, ezen keresztül elősegíti az Osztály feladatát meghatározó parancsok, utasítások egységes értelmezését, maradéktalan végrehajtását. Az ellenőrzések tapasztalatairól tájékoztatja az érintett alegységek vezetőit és jelentést tesz az osztályvezetőnek;

- e) a figyelő-tanfolyamot megszervezi, irányítja, levezeti, javaslatot készít tematikájára. Az osztályvezető utasításai alapján együttműködik az alegységek vezetőivel, szervezi, segíti a személyi állomány alap- és továbbképzését, az iskoláztatási tervek végrehajtását;
- f) adattárban rendszerezi az Osztály és a megyei szervek által figyelt, környezettanulmányozott személyekre, kapcsolataikra, a Budapesten működő külképviseletek objektumaiba, intézményeibe bejáró, operatív szempontból figyelmet érdemlő magyar állampolgárokra keletkezett iratokat és okmányokat, a figyelő alosztályok által szervezett jelző- és tartózkodási helyek dokumentumait.

21. A BM. III/2. Gépjármű Csoport és Garázs feladata:

Az Osztály gépjárműparkjához tartozó gépkocsikat és felszereléseket átveszi, leadja, javítja, karbantartja. Gépkocsi- és egyéb álcázó eszközöket készít, szerel be. Legalizálja az osztálytörzs elhelyezését.

22. A BM. III/2. Gazdasági Csoport feladata:

Az Osztály gazdasági, pénzügyi, anyagi ellátását biztosítja. Segíti az alosztályokat a munkával összefüggő titkos objektumok megszervezésénél, legalizálásánál, berendezi, karbantartja az épületeket. Álcázási eszközöket szerez be, karbantart, tárol. Üzemelteti a „T”-állomány üdülőjét.

23. Az Osztálytitkárság feladata:

- a) részt vesz a vezetési munkával összefüggő okmányok (parancsok, utasítások stb.) kidolgozásában. A szerkesztési munkát koordinálja, az okmányokat kiadásra előkészíti, a kiadás után nyilvántartja, az azokban meghatározott feladatok időbeni végrehajtását figyelemmel kíséri. A végrehajtás akadályoztatását az osztályvezetőnek (helyettesének) jelenti;
- b) ellenőrzi és segíti az Osztály szerveinél a TÜK-, valamint a konspirációs és biztonsági szabályok betartását. Az ellenőrzés tapasztalatairól időközönként — rendkívüli eseményekről soron kívül — az osztályvezetőnek jelentést készít és javaslatot tesz a rendellenességek megszüntetésére;

- c) ellátja az Osztály ügyintézésével, az állomány szociális ellátásával és a „T”-állománnyal kapcsolatos mindazon feladatokat (lakás, egészségügyi ellátás, üdültetés, fedőigazolványok, kártérítés stb.), amelyekkel az osztályvezető, vagy helyettesei megbízzák. Az Osztály ügyeleti szolgálatát vezényli, ellenőrzi;
- d) a Titkárság munkáját a Titkárság vezetője az osztályvezető közvetlen alárendeltségében irányítja és vezeti.

A szervek vezetőinek feladata és jogköre

24. Az alosztályvezetők:

- a) helyetteseiken keresztül szervezik, irányítják, ellenőrzik az alosztály munkáját, a parancsok, utasítások végrehajtását;
- b) kötelesek az osztályvezetőnek (illetékes helyettesének) rendszeresen beszámolni az alosztály munkájáról, helyzetéről; a fontosabb eseményekről (dekonspirációról, vagy dekonspirációs veszélyről stb.) azonnal jelentést tenni; az alosztály munkáját koordinálni az érdekelt hálózattartó operatív alosztályokkal; az operatív helyzet ismeretében a változásokról tájékoztatni az illetékes hálózattartó operatív szerv vezetőjét;
- c) felelősek az alosztály állományának politikai, szakmai, technikai továbbképzéséért, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, a káderfejlesztési terv végrehajtásáért, a konspirált körlet biztonságos őrzéséért, a körlettel kapcsolatos biztonsági intézkedések betartásáért, az ügyeleti szolgálat megszervezéséért, a technikai eszközök, felszerelési tárgyak rendeltetésszerű felhasználásáért, állapotáért;
- d) felterjesztik a magasabb parancsnokok jogkörébe tartozó jóváhagyási, engedélyezési javaslatokat, az alosztály munkaköri leírását, éves munkatervét, beszámoló jelentését, a jelentősebb koncentrált figyelések, akciók, hadgyakorlat-biztosítások, állandó jellegű szervezések terveit;
- e) a hatáskörileg illetékes osztályvezető-helyettesekhez jóváhagyásra felterjesztik a figyelések megszervezéséről készült terveket, a „T”-lakások beszerzési javaslatait, az alosztályok riadótervét és körletvédelmét, konspirációját biztosító terveket;
- f) javaslatot tesznek az Osztály munkáját és személyi állományát érintő fontosabb kérdésekben, elsősorban a figyelés, a környezettanulmányozás, a technikai eszközök titkosságának, minőségének emelésére;

g) jogosultak a körlet fedésével kapcsolatos közüzemi kifizetések, költségek igazolására; az üzemeltetéssel, legalizálással kapcsolatos kérdéseket a legalizáló szervvel az osztályvezető által meghatározott szinten meg tárgyalni;

h) az osztályvezető (helyettese) engedélyével időszakonként az alosztály egész állománya, vagy vezetői részére összevont értekezletet tartanak, ahol értékelik a végzett munkát és megszabják a további feladatokat.

25. Az alosztályvezetők — szakterületük sajátosságából adódó — speciális jogkörét az alosztályok munkaköri leírása tartalmazza.

26. Az alosztályvezető-helyettesek:

a) a figyelő (A., B., C., D.) alosztályokon az alosztályvezetőt távollétében, illetve akadályoztatása esetén a kijelölt helyettes teljes jogkörrel helyettesíti;

b) felelősek a közvetlen vezetésük alá rendelt állomány erkölcsi, fegyelmi helyzetének alakulásáért, szakmai, politikai felkészültségének növeléséért, ennek kapcsán:

— az operatív figyelő munkát szabályozó parancsok, utasítások betartásáért, azok maradéktalan végrehajtásáért;

— a figyelés megszervezéséért, előkészítéséért, a rendelkezésükre álló erők, eszközök differenciált felhasználásáért;

— a figyelést igénylő hálózattartó operatív szervek alosztályvezetőivel közvetlen kapcsolatot tartanak a munkák megbeszélése, folyamatok koordinálása és értékelése céljából;

— az alegységek munkájának folyamatos értékeléséért, a vezetés és irányítás hatékonyságának állandó növeléséért;

c) speciális feladatából adódó részletes feladatát és jogkörét az alosztályok munkaköri leírása tartalmazza.

27. A Gépjármű és a Gazdasági Csoport vezetője:

a) az általuk vezetett csoport feladatával összefüggő kérdésekben értelemszerűen az alosztályvezetők részére

meghatározott feladatokat látják el, illetve jogköröket gyakorolják;

b) részletes feladatukat és jogkörüket a Gépjármű, illetve a Gazdasági Csoport munkaköri leírása tartalmazza.

A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztálya és a Baranya, Borsod, Csongrád, Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság állományába tartozó környeztanulmányozó tisztek feladata

28. A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. (operatív figyelő, környeztanulmányozó) Alosztálya, valamint a Baranya, Borsod, Csongrád és Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság „T”-állományú környeztanulmányozó operatív tisztjei állambiztonsági feladataikat a főkapitányok (állambiztonsági helyettesek) közvetlen vezetésével, a BM. III/2. Osztály vezetőjének szakirányításával végzik.

29. A Baranya, Borsod, Csongrád és Hajdú megyei Rendőrfőkapitányságnál „T”-állományú beosztottak készítenek konspirált környeztanulmányokat az állambiztonsági szervek igénye szerint. Állományilag a főkapitányságokhoz tartoznak, szakirányításukról és legalizálásukról a BM. III/2. Osztály vezetőjével közösen gondoskodnak. A szakmai munkájukhoz szükséges technikai eszközöket a BM. III/2. Osztály vezetője biztosítja.

30. A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztályának feladata:

- a) a főkapitány (állambiztonsági helyettese) utasítására Győr-Sopron megyében és az együttműködésre kötelezett Komárom, Veszprém, Vas, Zala megye területén a megyei főkapitányok (állambiztonsági helyettesek) kérésére operatív figyelési feladatokat hajt végre. A megyei állambiztonsági szervek figyelési igényeiket kötelesek a párhuzamos központi hálózattartó operatív szervekkel koordinálni;
- b) a BM. III. Főcsoportfőnökség szerveinek kérésére szervezi és végrehajtja — indokolt esetben a BM. III/2. Osztály közvetlen segítségével, illetve annak irányításával — a beutazó személyek operatív figyelését a nyugati határszakasz beléptető állomásainál és azokat a szükséges ideig folyamatosan figyelés alá vonja (ellenőrzése alatt tartja).

31. A BM. III/2. Osztály vezetője:

- a) szervezi és végrehajtja a megyei személyi állomány szakmai, speciális kiképzését, illetve továbbképzését, segíti az állomány politikai felkészültségének folyamatos növelését. Véleményezi a „T”-állományból más szervek állományába történő áthelyezésre vonatkozó személyi javaslatokat. A megyei rendőrfőkapitányságok vezetőivel egyetértésben gondoskodik legalizálásukról, a Külügyi Osztállyal együtt közreműködik az alosztály konspirált elhelyezésében;
- b) biztosítja a figyelési és környezettanulmányozási feladatok ellátásához szükséges technikai eszközöket, gondoskodik üzemeltetésükről, javításukról;
- c) a szakirányítás érvényesítésére jóváhagyja a Győr-Sopron megyei III/2. Alosztály működési területén figyelési szempontból állandó objektumnak tekintendő (állandó jellegű figyelő- és tartózkodási helyek) szervezéseket, a magasan kvalifikált személyekre vonatkozó, illetve a 10 nap, vagy ennél hosszabb időtartamú figyelések terveit. Személyesen és szakközegein keresztül ellenőrzi a figyelést, a környezettanulmányozást szabályozó parancsok, utasítások betartását. Intézkedéseket a megyei rendőrfőkapitányság vezetőjén, illetve állambiztonsági helyettesén keresztül foganatosít.

32. A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság vezetője (állambiztonsági helyettese):

- a) jóváhagyja a III/2. Alosztály szervezeti életéhez kapcsolódó alapvető okmányokat (munkaterveket, éves összefoglaló jelentéseket stb.), rendszeresen beszámoltatja az alosztály vezetőjét. Gyakorolja a hatásköri lista alapján biztosított jogkörét;
- b) a parancsoknak, utasításoknak megfelelően gondoskodik a létszám pótlásáról, az ellátmányok fedezetéről, az alosztály életének, munkájának szervezettségéről, fegyelmi helyzetének szilárdításáról, a személyi állományt megillető járandóságok teljesítéséről;
- c) engedélyezi a megye területén végrehajtásra kerülő figyelések terveit;

- d) jogosult betekinteni, állást foglalni a megyei III/2. Alosztály működési területéről a BM. III/2. Osztály vezetőjének hatáskörébe utalt figyelési tervezetekbe;
- e) a figyelés erőinek részleges, vagy teljes rendelkezésre bocsátásával kielégíti a szomszédos megyék figyelési igényeit. Figyelési kapacitás hiányában, vagy sürgős igények teljesítéséről a BM. III/2. Osztály vezetőjével egyetértésben az illetékes szervekkel történt konzultálás után dönt.

33. A Győr-Sopron megyei III/2. Alosztály vezetője:

- a) vezeti, ellenőrzi az alosztály munkáját, a fontosabb figyeléseket, akciókat személyesen irányítja;
- b) elkészíti a szomszédos megyék területén végrehajtandó — a BM. II/2. Osztály vezetőjének hatáskörébe nem tartozó — figyelések terveit, a területileg illetékes állambiztonsági helyettes egyetértése esetén gondoskodik annak végrehajtásáról;
- c) felterjeszti a főkapitány (állambiztonsági helyettese) jóváhagyási, engedélyezési jogkörébe tartozó javaslatokat, munkaterveket, beszámoló jelentéseket, az akciók, figyelések, a körletvédelem stb. terveit;
- d) javaslatot tesz az alosztály munkáját, személyi állományát érintő kérdésekben.

34. A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztályának részletes feladatait munkaköri leírás tartalmazza.

Vegyes rendelkezések

35. Az osztályvezető illetékességi körében az irányítása alá rendelt szervek vezetőinek egyes jogkörét magához vonhatja, illetőleg egyes jogköröket átruházhat.

A jogkörök tartós, vagy végleges elvonásához, átruházásához a főcsoportfőnök (helyettese) jóváhagyása szükséges.

36. Fontos intézkedéseket — ha a késelem veszéllyel jár — az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

37. A párt és a kormány hatáskörébe tartozó személyek operatív ellenőrzése (figyelése, környezettanulmányozása) esetén a vonatkozó parancsok, utasítások szerint kell eljárni.

38. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek szigorú államtitkot képeznek. Az Osztály valamennyi vezetőjének és beosztottjának kötelessége az operatív eszközök, módszerek és alkalmazásuk titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelmük-ről gondoskodni. Az államtitok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz szükséges.

A titkos operatív eszközök útján szerzett adatokat felhasználni csak megfelelő fedéssel szabad.

39. Az Osztály vezetői állományának szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörét a vonatkozó parancsok, utasítások, szabályzatok tartalmazzák.

40. Az Osztály titkos állománya konspirált körletekben van elhelyezve vállalatok, intézmények fedése alatt. A vállalati jelleg megőrzése érdekében a körletekben a hivatalos munkaidőn túl és munkaszüneti napokon bent tartózkodni — az ügyelet kivételével — csak indokolt esetben, az alosztályvezetők engedélyével szabad.

A legalizálási tervekben rögzített intézkedések végrehajtása minden alosztályon a vezetők és beosztottak általános kötelessége.

41. Az Osztály titkos körleteit a BM. nyílt állományú beosztottjai, valamint az Osztály titkos állománya a BM. nyílt objektumait csak az osztályvezető (helyettesei) engedélyével látogathatják.

42. Jelen ügyrend megjelenésével lép hatályba. Egyidejűleg a 744-1/1968. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. április 5.

FÖLDESI JENŐ s. k.

rendőr ezredes,

osztályvezető

Kapják: elosztó szerint.
Készült: 28 példányban.

TARTALOMJEGYZÉK

I. fejezet	
A Belügyminisztérium III/2. Osztálya	5
II. fejezet	
Az Osztály feladata	7
III. fejezet	
Az Osztály eszközei és módszerei	8
IV. fejezet	
Az osztályvezető feladata és jogköre	9
V. fejezet	
Az osztályvezető-helyettesek feladata és jogköre	12
VI. fejezet	
Az Osztály alegységeinek feladata	14
VII. fejezet	
A szervek vezetőinek feladata és jogköre	19
VIII. fejezet	
A Győr-Sopron megyei Rendőrfőkapitányság III/2. Alosztálya és a Baranya, Borsod, Csongrád, Hajdú megyei Rendőrfőkapitányság állományába tartozó környezettanulmányozó tisztek feladata	22
IX. fejezet	
Vegyes rendelkezések	25